

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ
Београд, 27. фебруар 2026. године

ПРИМЉЕНО: 27 FEB 2026			
Орг. јед.	Број	Предлог	Иницијал
02	182/6	/	/

ИЗБОРНОМ ВЕЋУ УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ-ПРАВНОГ ФАКУЛТЕТА

Декан Универзитета у Београду-Правног факултета, на предлог Наставно-научног већа од 26. јануара 2026. године донео је одлуку о расписивању конкурса за избор у звање и заснивање радног односа на радном месту **једног редовног професора за Грађанскоправну ужу научну област - предмет Породично право**, на Универзитету у Београду-Правном факултету.

Конкурс је објављен у „Службеном гласнику РС“ бр. 10 од 30. јануара 2026. године и у публикацији Националне службе за запошљавање „Послови“ бр. 1183 од 4. фебруара 2026. године.

На основу одлуке Изборног већа на седници од 26. јануара 2026. године одређени смо да у својству чланова Комисије напишемо реферат о пријављеним кандидатима на конкурс за избор једног доцента за Управноправну ужу научну област – предмет Управно право на Правном факултету Универзитета у Београду.

На расписани конкурс се у року пријавио 1 (један) кандидат: **др Урош Новаковић, ванредни професор на Универзитету у Београду-Правном факултету**. После разматрања пријаве и прилога поднесених уз њу, слободни смо да поднесемо следећи

ИЗВЕШТАЈ

І ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Образовање: Урош Новаковић је рођен у Београду 8.1.1981. године, где је завршио основну школу *Стеван Синђелић* и *Шесту београдску гимназију* са одличним успехом. Правни факултет Универзитета у Београду уписао је 2000. године, а дипломирао 17. марта 2005. године са просечном оценом 9.52 (девет, 52/100). Испит из Породичног права положио је са оценом 10 (десет). Мастер студије под модула Права детета - Грађанскоправног модула на Правном факултету Универзитета у Београду завршио је 2009. године са просечном оценом 10 (десет), одбранивши са највишом оценом мастер рад *Насиље у породици у законодавствима држава некадашње СФРЈ*. Докторске студије на Правном факултету Универзитета у Београду, Грађанскоправна научна област завршио је 2016. године одбранивши са одликом докторску дисертацију под насловом *Право на поштовање породичног живота*.

Активности током студирања: Током студија је похађао више студијских група и израдио више семинарских радова. Током факултетског образовања завршио је следеће курсеве: мај 2004. године, Београд, Министарство иностраних послова СЦГ: „*Multirateral Diplomacy*“; октобар - децембар 2004. године, Правни факултет у Београду: „*Introduction in the Legal System of the United States*“. За време факултетског школовања (2000. година - 2004. година) био је награђиван стипендијама: градоначелника града Београда; Министарства просвете и спорта Републике Србије; Универзитета у Београду. У априлу 2006. године додељена му је стипендија Министарства науке и заштите животне средине Републике Србије за младе таленте и њихово укључивање у научно-истраживачке и развојне пројекте које финансира министарство. Том приликом распоређен је као истраживач-стипендиста у Институт за упоредно право где је ангажован на пројекту *Право СЦГ и међународне судске институције*. Након запослења на Правном факултету наставља да ради на пројекту *Право Србије и међународне судске институције*.

Радно искуство: Након завршетка факултетског образовања од децембра 2005. године до маја 2006. године био је запослен у Управи града Београда, Секретаријат за образовање; У октобру 2007. године изабран је на место сарадника у настави за Грађанскоправну ужу научну област - предмет Породично право. У децембру 2009. године, изабран на место асистента за Грађанскоправну ужу научну област - предмет Породично право. У јуну 2016. године изабран је за доцента за Грађанскоправну ужу научну област - предмет Породично право. У мају 2021. године, изабран је за ванредног професора за Грађанскоправну ужу научну област - предмет Породично право. Радио је као консултант на преко 30 пројеката различитих државних органа, међународних организација и НВО (Омбудсман, SE, UNDP, UNICEF, UNWOMEN, SIPRU, Министарство правде, Министарство државне управе и локалне самоуправе, Министарство рада, запошљавања и социјалне политике).

Стручно усавршавање: Током израде докторске дисертације и писања монографије боравио је на више страних универзитета. У априлу 2012. године боравио је у Бриселу, као консултант на пројекту Кабинета потпредседника Владе (СИПРУ); У мају 2012. године, студијски боравак у циљу прикупљања литературе за докторску дисертацију, Немачка, Tübingen (*Eberhard Karls Universität Tübingen*); У јулу 2014. године, студијски боравак у циљу израде докторске дисертације, Немачка, Hamburg (*Max Planck Institut für ausländisches und internationales Privatrecht studies*); У јуну 2016. године, студијски боравак за израду монографије, Аустрија, Грац (*Karl-Franzens Universität Graz*). У јануару 2017. године, студијски боравак за израду монографије, Немачка, Хајделберг (*Max Planck Institut für ausländisches und öffentliches Recht und Völkerrecht*).

II НАУЧНИ И СТРУЧНИ РАД ДО ИЗБОРА У ЗВАЊЕ ВАНРЕДНОГ ПРОФЕСОРА

а) Објављени радови

До избора у звање асистента:

1. „Јединствени лични регистар усвојења у Породичном закону Србије“, *Анали Правног факултета у Београду* 2/2007, стр. 202-222;
2. „Право на поштовање породичног живота у пракси Европског суда за људска права“, *Страни правни живот* 3/2007, стр. 174-194;
3. „Дејства брака на личне односе супружника у шеријатском праву“, *Правни живот* 10/2008, стр. 501-517.

До избора у звање доцента:

1. Социолошки и правни аспекти личних односа детета и родитеља који не врши родитељско право након развода брака или престанка заједнице живота родитеља“, *Српска политичка мисао*, vol. 48, број 2/2015, стр. 295-311;
2. Утврђивање повреде права на поштовање породичног живота пред судовима у Републици Србији, *Перспективе имплементације европских стандарда у правни систем Србије*, књига 1, 2015, стр. 257-272;
3. Улога центра за социјални рад и суда као носилаца јавних овлашћења у поступку лишења пословне способности у Републици Србији, *Свеске за јавно право*, број 21/2015, стр. 67-77;
4. Вршење родитељског права, преношење родитељског права и лични односи детета, сродника и блиских особа у немачком, француском, руском и ирском праву, *Перспективе имплементације европских стандарда у правни систем Србије*, књига 1, 2014, стр. 223-235;
5. Развој права детета у међународном праву током XX века, *Зборник радова са конференције „Владавина права*, Источно Сарајево, 2014, стр. 272-285;
6. Одлуке Европског суда за људска права против Србије у вези са вршењем родитељског права и односима родитеља и деце, *Перспективе имплементације европских стандарда у правни систем Србије*, књига 1, 2013, стр. 235-255;
7. Обим контакта између детета и родитеља који не врши родитељско право, *Правни живот* 10/2013, стр. 185-205;
8. Лишење пословне способности у одлукама Европског суда за људска права, *Перспективе имплементације европских стандарда у правни систем Србије*, књига 2, 2012, стр. 285-302;
9. Право детета на изражавање мишљења, *Зборник радова са конференције Права детета и равноправност полова - између нормативног и стварног*, Источно Сарајево 2012, стр. 183-199;

10. Право детета на добијање и размену информација и заштита детета од штетних информација, *Правни живот* бр. 10/2012, стр. 155-172;
11. *Joint custody* у упоредном праву, *Перспективе имплементације европских стандарда у правни систем Србије*, књига I, 2011, стр. 260-270;
12. Најбољи интерес детета – заједничко вршење родитељског права, *Правни живот* 10/2011, стр. 115-136;
13. Старатељство за посебне случајеве, *Анали Правног факултета у Београду* 2/2010, стр. 187-212;
14. Други случајеви привременог старатељства, *Правни живот* 10/2010, стр. 227-243;
15. Чланови породице код института насиља у породици у законодавствима држава некадашње СФРЈ, *Правни живот* 10/2009, стр. 1077-1092.

До избора у звање ванредног професора:

Монографије:

1. Пресељење детета и родитеља који врши родитељско право - *relocation* случајеви, *Универзитет у Београду - Правни факултет Центар за издаваштво*, Београд, 2020, 319 страна.

Остала дела и чланци

1. Сагласност родитеља за усвојење детета, *Перспективе имплементација европских стандарда у правни систем Србије*, 2020, стр. 160-183;
2. Промене у савременом концепту породичног живота, *Унификација права и правна сигурност*, 2/2020, стр. 133-148;
3. Међународно усвојење - признање усвојења и сагласност детета, *Правни живот*, 10/2019, стр. 223-239;
4. Промена пола - стање у Републици Србији након измена Закона о матичним књигама, *Перспективе имплементација европских стандарда у правни систем Србије*, 2019, стр. 191-211;
5. Мирно решавање спорова поводом дискриминације запослених на основу породичних дужности", *Право и привреда*, 7-9/2018, стр. 431-460;
6. Religion in family relations - right of the child to choose religion and/or the right of parents to raise the child according to their own religious beliefs, *Politics Religion Journal*, Vol. 12, Num. 1, 2018, pp. 151-184;
7. Утицај пресуда Европског суда за људска права на судске одлуке домаћих судова и законске прописе у области утврђивања/оспоровања порекла детета, *Правни живот*, 10/2018, стр. 23-44;
8. Хармонизација и(ли) унификација Европског породичног права, *Перспективе имплементација европских стандарда у правни систем Србије*, 2018, стр. 269-289;

9. Усаглашеност националне и ЕУ регулативе у примени принципа *polluter pays* и пракса Европског суда за људска права", *Зборник радова Правни и економски аспекти примене принципа загађивач плаћа*, Институт за економска истраживања, 2018, стр. 214-232;
10. Тенденције напуштања бракоразводних узрока заснованих на кривици супружника у Централној и Јужној Америци, *Перспективе имплементације Европских стандарда у правни систем Србије*, Београд, 2017, стр. 245-257;
11. Религија родитеља и хранитеља као лична карактеристика код заштите детета без родитељског старања, *Зборник радова са научне конференције Заштита људских права и слобода: између изазова и реалности*, *Iuridica Prima*, Институт за правна, економска истраживања и образовање, Охрид, 2017, стр. 212-224;
12. Право детета на заснивање радног односа и штетност опасних послова по најбољи интерес детета, *Зборник радова са научне конференције Породични закон - дванаест година после*, Правни факултет Универзитета Унион, Београд, 2017, стр. 414-435;
13. Вршење родитељског права у случају утврђивања/оспоревања очинства - три приступа немачког, енглеског и српског права, *Анали Правног факултета у Београду*, 2/2017, стр. 131-161;
14. Сагласност законског заступника за заснивање радног односа са малолетником, *Право и привреда*, 4-6/2017, стр. 662-690;
15. Биолошка истина и(ли) стабилност породичног живота у светлу Конвенције о правима детета и најновијих стандарда Европског суда за људска права, *Правни живот*, 10/2017, стр. 227-248;
16. Алиментациони фонд према преднацрту Грађанског законика Србије, *Правни живот*, 10/2016, стр. 103-122;
17. Критеријуми за вршење родитељског права након развода брака, *Зборник радова са научне конференције Правна сигурност као кључни фактор у владавини права у савременим друштвима*, *Iuridica Prima*, Институт за правна, економска истраживања и образовање, Охрид, 2016, стр. 111-122;
18. Смернице Уједињених нација за алтернативну негу деце, *Зборник радова са научне конференције Људска права између идеала и изазова реалности*, Косовска Митровица, 2016, стр. 93-108;
19. Системи плаћања алиментације када родитељ не плаћа издржавање за дете у Европским државама, *Перспективе имплементације Европских стандарда у правни систем Србије*, Београд, 2016, стр. 226-241;

б) Чланство у уређивачким одборима

Члан је уређивачког одбора Зборника радова са конференције *Social Changes in the Global World*, Правног факултета Гоце Делчев, Универзитета у Штипу, Северна Македонија; Члан уређивачког одбора међународне научне конференције *Зборник радова 37. сусрета Копачичке школе природног права Слободан Перовић "Право на слободу - изазови савременог доба"*, 2024; уређивачког одбора међународне научне

конференције *Зборник радова 36. сусрета Копаоничке школе природног права Слободан Перовић "Међународни правни односи и правда", 2023;* уређивачког одбора међународне научне конференције *Зборник радова 35. сусрета Копаоничке школе природног права Слободан Перовић "Судски поступак - правда и правичност", 2022.*

в) Учесће на научним скуповима

До избора у звање доцента, кандидат је узео учешће на следећим важнијим научним скуповима:

1. Мај 2004. године, Београд, Министарство иностраних послова СЦГ, *Multilateral Diplomacy*;
2. Октобар - децембар 2004. године, Правни факултет у Београду *Introduction in the Legal System of the United States*;
3. Септембар 2005. године, Правни факултет у Београду *Introduction into European Union Law*;
4. Децембар 2006., 2008., 2009., 2011., 2013. године, Копоник, *Копаоничка школа природног права*;
5. Мај 2011. године, Београд, регионална конференција, *Транформација резиденцијалних установа дечије заштите*;
6. Мај 2012. године, Брисел, међународна конференција, *Breaking the Link Between Mental Health and Labour Exclusion in Europe*;
7. Новембар 2013. године, Источно Сарајево, међународна конференција *Владавина права*.

Након избора у звање доцента, кандидат је узео учешће на следећим научним скуповима:

1. Мај 2016. године, конференција, *Правна сигурност као кључни фактор у владавини права у савременим друштвима*, Охрид, Македонија;
2. Децембар 2016. године, међународна конференција *Удружења правника Србије, Копаоничка школа природног права*, Копаоник;
3. Мај 2017. године, конференција *Заштита људских права и слобода: између изазова и реалности*, Охрид, Македонија;
4. Мај 2017, конференција *Удружења Правници у привреди*, Златибор;
5. Јун 2017. године, конференција *Породични закон - дванаест година после*, Правни факултет Унион, Београд;
6. Децембар 2017. године, међународна конференција *Удружења правника Србије, Копаоничка школа природног права*, Копаоник;
7. Децембар 2018. године, међународна конференција *Удружења правника Србије, Копаоничка школа природног права*, Копаоник;
8. Децембар 2019. године, међународна конференција *Удружења правника Србије, Копаоничка школа природног права*, Копаоник;

9. Децембар 2020. године, међународна конференција Удружења правника Србије, *Копачичка школа природног права*, Копачик;

Након избора у звање ванредног професора, кандидат је узео учешће на следећим научним скуповима:

- 1) Мај 2025. године, Палић, међународна конференција Удружења за међународно кривично право *Изазови међународног кривичног права и кривичног права*, изложен рад *Вршење кривичних дела и депортација учиниоца - европски стандарди*;
- 2) Октобар 2025. године, Златибор, *Legal Pro Forum - Његово височанство - клијент: поверење као покретачка снага у праву и пословању*, тема излагања: *Заједничка имовина супружника*;
- 3) Октобар 2025. године, Београд, конференција у организацији Правног факултета Универзитета у Београду, изложен рад *Мера заштите од насиља у породици забрана приласка на одређену удаљеност*, у оквиру пројекта *Идентитетски преобразај Србије*, Правни факултет Универзитета у Београду;
- 4) Јун 2024. године, Београд, конференција *Право и јавне делатности: Liber amicorum Јовица Тркуља*, изложен рад *Право детета на заштиту од штетних утицаја савремених масовних медија (интернета)*, Правни факултет Универзитета у Београду;
- 5) Новембар 2024. године, Златибор, *Legal Pro Forum - Будућност правних услуга: додата вредност кроз сарадњу на Западном Балкану*, тема излагања: *Брачни уговор*;
- 6) Децембар 2024. године, Копачик, конференција *Копачичка школа природног права Слободан Перовић "Право на слободу - изазови савременог доба"*, изложен рад *Промене функција чланова савремене породице*;
- 7) Мај 2023. године, међународна научна конференција *Охридска школа права 2024 - Изазови права у 21. веку*, Охрид, Македонија;
- 8) Мај 2023. године, Врњачка Бања, конференција *Удружења Правници у привреди*, изложен рад, *Споразум о деоби заједничке имовине и уговор о подели заједничке имовине - заштита поверилаца и(ли) слобода располагања супружника*;
- 9) Децембар 2023. године, Копачик, конференција *Копачичка школа природног права Слободан Перовић "Међународни правни односи и правда"*, изложен рад *Учешће и заштита детета у грађанском и кривичном поступку*;
- 10) Јун 2022. године, Тиват, Савет Европе у Црној Гори, тема излагања: *Примена члана 8 ЕКЉП у пракси Уставног суда Србије*;

- 11) Септембар 2022. године, Београд, међународна конференција *Развој пословног права у југоисточној Европи - "Liber amicorum професор др Мирко Васиљевић*, изложен рад *Дискриминација жена у домену имовинских односа супружника*, Правни факултет Универзитета у Београду;
- 12) Децембар 2022. године, Копаоник, конференција *Копаоничка школа природног права Слободан Перовић "Судски поступак - правда и правичност"*, изложен рад *Делимично лишење родитељског права у судској пракси у Републици Србији*;
- 13) Април 2021. године, *online* конференција, *Children in Migration: Perspectives from South East Europe*, тема излагања *Children in the asylum procedure in Serbia*, Global Campus South East Europe.

г) Научни пројекти

- 1) Пројекат *Идентитетски преображај Србије*, носилац пројекта је Правни факултет Универзитета у Београду;
- 2) Erasmus plus KA203 - LAWGEM: Strategic Partnership in Higher Education New Quality in Education for Gender Equality;
- 3) Пројекат *Перспективе имплементације европских стандарда у правни систем Србије*, носиоци пројекта су Министарство образовања, науке и технолошког развоја Републике Србије и Правни факултет Универзитета у Београду;

д) Остале стручне активности

Био је члан следећих радних група за израду нацрта закона, измена и допуна закона: Породични закон (2021), Закон о родној равноправности (2021), Закон о забрани дискриминације (2021), Закон о истополним заједницама (2021). Био је у оквиру Националног оквира квалификација члан Секторског већа за друштвене науке, новинарство и информисање (2018-2022). Консултант на изради измена и допуна законских текстова, као и *ex ante* и *ex post* анализа законских аката.

III ИСПУЊЕНИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР У ЗВАЊЕ РЕДОВНОГ ПРОФЕСОРА

ОБАВЕЗНИ:

1. Искуство у педагошком раду са студентима.

Ангажован у настави на свим нивоима студија (основне, мастер и докторске) на предметима Породично право, Задружно право и право недобитних организација, Правна клиника, Нови и реформисани институти Породичног права, Насиље у породици, Медијација, Права детета.

2. Позитивна оцена педагошког рада добијена у студентским анкетама током целокупног протеклог изборног периода.

ПОРОДИЧНО ПРАВО

ШКОЛСКА ГОДИНА	ОБЛИК НАСТАВЕ	ПРОСЕЧНА ОЦЕНА
2020/2021	Предавања	4.70
	Вежбе	4.65
2021/2022	Предавања	4.41
	Вежбе	4.55
2022/2023	Предавања	4.58
	Вежбе	4.59
2023/2024	Предавања	4.42
	Вежбе	4.31
2024/2025	Предавања	4.35
	Вежбе	4.27

ПРАВНА КЛИНИКА

ШКОЛСКА ГОДИНА	ОБЛИК НАСТАВЕ	ПРОСЕЧНА ОЦЕНА
2020/2021	Предавања	4.64
2021/2022	Предавања	4.93
2022/2023	Предавања	5.00
2023/2024	Предавања	4.94
2024/2025	Предавања	4.78

3. Објављен један рад из категорије M21, M22 или M23 од првог избора у звање ванредног професора из научне области за коју се бира.

1. Облици *Sharentinga* као савременог друштвеног феномена приказивања деце-право, *Социолошки преглед*, vol. LX, no. 1/2026, стр. 1575-1602, (M23);

2. *Sharenting* - право родитеља или злоупотреба права детета, *Социолошки преглед*, vol. LIX, no. 1/2025, стр. 346-372, (M23);

3. Serbia's country-report, u *The Rights of the Child in Public Law* (ed. Erika Varadi-Csema), Budapest, 2026, стр. (у штампи, прихваћено за објављивање), (поглавље у међународној монографији), (M14);

4. Gender Perspective and Domestic Violence, одељак *Gender Competent Family Law у Gender-Competent Legal Education*, (ed. Dragica Vujadinović, Mareike Frohlich, Thomas Giegerich, Springer, Haidelberg, 2023, стр. 573-577, (коауторски рад: Ивана Бараћ) (M14).

4. Објављен један рад из категорије M24 од првог избора у звање ванредног професора из научне области за коју се бира. Додатно испуњен услов из категорије M21, M22 или M23 може, један за један, да замени услов из категорије M24 или M51.

1. Best Interests of the Migrant Children in the System of Asylum in the Republic of Serbia, *Српска политичка мисао*, број 2/2026, стр. (објављено *online*, DOI: 10.5937/spm97-62135) (M24);

5. Објављених пет радова из категорије M51 у периоду од избора у претходно звање из научне области за коју се бира. Додатно испуњен услов из категорије M24 може, један за један, да замени услов из категорије M51.

1. Правни ефекти признања брака и истополних заједница - примена европских стандарда, *Зборник Правног факултета у Нишу*, број 106, година LXIV, 2026, стр. 77-96, (M51);

2. Правна регулација приказивања деце на интернету и друштвеним мрежама од стране родитеља - теоријски и практични аспект, *Политичка ревија*, Година XXV, Vol. 85, број 3/2025, стр. 45-61, (M 51);

3. Property relations between partners in non-marital and same-sex unions, *Право теорија и пракса*, Vol. 42, број 4/2025, стр. 78-98, (коауторски рад: Горан Милојевић) (M 24).

4. Мера заштите од насиља у породици - забрана приласка жртви насиља на одређеној удаљености, *Crimen*, година број 3/2024, стр. 305-325, (M51);

5. Споразум о деоби заједничке имовине и уговор о подели заједничке имовине - заштита поверилаца и(ли) слобода располагања супружника, *Право и привреда*, година LXI, број 2/2023, стр. 382-404, (коауторски рад: Јелена Пламенац), (M 51);

6. Цитираност од 10 хетеро цитата.

Увидом у базе података укупно је пронађен 51 хетероцитат:

- 1) Душица Палачковић, Санда Ђорац, Несагласност родитеља о промени пребивалишта детета - процесноправне дилеме и могућа решења, *Анали Правног факултета у Београду* број 3/2022, 765-784;
- 2) Masyithah Mardhatillah, Women in the Madurese Translation of the Qur'an: Questioning Gender Equality in Family Legal Verses, *Jurnal Studi Ilmu-Ilmu Al-Qur'an dan Hadis*, Vol. 2, No.1 2025, 99-130;
- 3) Сања Станојевић, Предности арбитражног у односу на судско решавање радног спора, *Право и привреда*, Vol. 51, No. 1, 2021, 19-34;
- 4) Марко Кнежевић, Child-Friendly Justice – Serbian Perspective, In: *Child-Friendly Justice. The Participation and the Rights of the Child in Court Proceedings From a Central European Comparative Perspective. Human Rights – Children's Rights* . Central European Academic Publishing, Miskolc, Budapest, 2025, 141-156;
- 5) Мина Кузминац, Empowerment of working women with disabilities regarding motherhood - finding an exit from a labyrinth of stereotypes and discrimination, у *Укрштена дискриминација жена и девојчица са инвалидитетом и инструменти за њихово оснаживање* (ур. Љубинка Ковачевић, Драгица Вујадиновић, Марко Евола), Београд, 2022, 544-572;
- 6) Санда Ђорац, Право детета да изрази мишљење у судском поступку, *Зборник Правног факултета у Нишу*, Vol. 66, No. 1, 2014, 325-341;
- 7) Анастасија Спасић, Делимично лишење родитељског права у пракси судова Републике Србије, *Зборник радова са 17. научно-стручног скупа Студенти у сусрет науци - СтЕС 2024*, Бања Лука, 2024, 7-18.
- 8) Вељко Влашковић, Право детета на мишљење и најбољи интерес детета са тежиштем на приступу Комитета за права детета, *Зборник Правног факултета у Нишу*, Vol. 56, No. 1, 2017, 183-202;
- 9) Јелена Пламенац, Право детета на одржавање личних односа са родитељем са којим не живи, *Копачничка школа природног права Слободан Перовић - међународни правни односи и правда*, Том I, Београд, 2023, 639-651;
- 10) Валентина Ђекић, Критичк анализа ликова у дечијим цртаним филмовима са фокусом на родне стереотипе, *Универзитет у Новом Саду-центар за родне студије, докторска дисертација* (571 страна);
- 11) Маја Станивуковић, Сања Ђајић, Право родитеља на повратак у земљу порекла у светлу Хашке конвенције о грађанскоправним аспектима међународне отмице деце и Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода, *Анали Правног факултета у Београду* 1/2022, 123-156;
- 12) Бојан Стојановић, Др Урош Новаковић: Пресељење детета и родитеља који врши родитељско право - *relocation* случајеви, *Страни правни живот*, Vol. 5, No. 2, 2021, 311-314;
- 13) Анастасија Спасић, Кривица и развод брака, *Зборник радова са 37. сусрета Копачничке школе природног права - Слободан Перовић*, том 1, 2024, 635-651.
- 14) Марио Рељановић, Јована Мисаиловић, Решавање радних спорова, Београд, 2021, монографија (178 страна);
- 15) Минела Ђерлек, Deprivation of parental rights and "the best interest of the child", *Право теорија и пракса*, Vol. 41, No. 1, 2024, 151-163;

- 16) Даница Радовановић, Радноправни положај запослених у јавним службама, Правни факултет Универзитета у Београду, 2024, докторска дисертација (433 стране);
- 17) Милена Милошевић, The concept of marital paternity presumption in modern family law, *Civitas*, Vol. 11, Issue 1, 2021, 183-195;
- 18) Александра Јанковић, Одржавање личних контаката родитеља и сродника са дететом, Правни факултет Универзитета Унион, 2021, докторска дисертација (374 стране);
- 19) Мина Кузминац, The path towards equality in Serbia - how to overcome gender-based discrimination in employment?, у *The student views on the european integration in the west balkans region*, Марибор, 2022, 263-281;
- 20) Милена Милошевић, Материјални и процесни услови за заснивање односа родитеља и детета у савременом породичном праву, Правни факултет Универзитета у Нишу, 2021, докторска дисертација (315 страна);
- 21) Кристина Балножан, Посебна заштита запослених са породичним дужностима од отказа уговора о раду, Гласник адвокатске коморе Војводине, Vol. 81, No. 1, 2021, 147-189;
- 22) Мина Кузминац, Prohibition of discrimination against jobseekers on the basis of marital and family status- a closer look into the issue of personal data, у *Упоредноправни изазови у савременом праву - in memoriam Стефан Андоновић* (ур. Јована Рајић Талић), Београд, 2023, 301-321;
- 23) Анастасија Спасић, Најбољи интерес детета у случају међународне отмице деце, *Зборник радова са 36. сусрета Копаоничке школе природног права - Слободан Перовић*, том 4, 2023, 135-149.
- 24) Кристина Балножан, Процена радноправног концепта очинства:заштита запослених очева у европском радном праву, Копаоничка школа природног права Слободан Перовић - међународни правни односи и правда, Том II, Београд, 2023, Београд, 5-21;
- 25) Стеван Ацић, Поступак заштите од злостављања на раду на нивоу послодавца у домаћем праву, Гласник адвокатске коморе Војводине, Vol. 85, No. 1, 2025, 245-263;
- 26) Бојана Танкосић, Психолошки аспекти заштите права дјетета у казненом поступку и анализа законских оквира у Републици Хрватској, Републици Србији, Републици Црној Гори и БиХ, Загреб, 2021, дипломски рад (55 страна);

7. Два рада са међународног научног скупа објављена у целини категорије М31 или М33.

1. Психички и физички недостаци родитеља као разлози за немогућност вршења родитељског права - европски стандарди, *Зборник радова са 10. међународне научне конференције "Охридска школа права 2024" - Изазови права у 21. веку*, Скопље, 2024, стр. 271-283, (М33);
2. Вршење кривичних дела и депортација учиниоца - европски стандарди, *Зборник радова са конференције Удружења за међународно кривично право на Палићу "Изазови међународног кривичног права и кривичног права"* (ур. Милан Шкулић), Том II, Београд, 2025, стр. 345-361, (М33).

8. Два рада са научног скупа националног значаја објављена у целини категорије М61 или М63.

1. Делимично лишење родитељског права у судској пракси у Републици Србији, *Зборник радова 35. сусрета Копаоничке школе природног права Слободан Перовић "Судски поступак - правда и правичност"*, Том I, Београд 2022, стр. 565-589, (М 61);
2. Учешће и заштита детета у грађанском и кривичном поступку, *Зборник радова 36. сусрета Копаоничке школе природног права Слободан Перовић "Међународни правни односи и правда"*, Том I, Београд 2023, стр. 571-591, (М 61).

9. Одобрен и објављен универзитетски уџбеник за предмет из студијског програма факултета, односно универзитета или научна монографија (са ISBN бројем) из научне области за коју се бира, у периоду од избора у претходно звање.

1. Пословна способност и право детета на рад, Београд, 2025, 329 страна.

10. Резултати у развоју научнонаставног подмлатка.

- 1) Члан комисије за избор у звање демонстраторке Анастасије Спасић, Универзитет у Београду – Правни факултет, 2025;
- 2) Члан комисије за избор у звање асистенткиње Иване Бараћ, Правни факултет Универзитета у Београду, 2023;
- 3) Члан комисије за избор у звање асистенткиње Иване Бараћ, Правни факултет Универзитета у Београду, 2020;
- 4) Члан комисије за избор у звање сарадника у настави Иване Бараћ, Правни факултет Универзитета у Београду, 2019;
- 5) Члан комисије за избор у звање демонстраторке Иване Бараћ, Правни факултет Универзитета у Београду, 2018.

11. Менторство или чланство у две комисије за израду докторске дисертације.

Ментор при изради докторске дисертације:

- 1) Јелена Пламенац, *Удео у привредном друштву као предмет заједничке имовине супружника*.

Комисија за преглед и оцену докторске дисертације и комисија за одбрану докторске дисертације:

- 1) Јована Рајић Ђалић, *Посебна радноправна заштита осетљивих категорија запослених - ratio legis, легитимни циљеви и инструменти заштите*;
- 2) Ивана Бараћ Миловановић, *Уговор о сурогат материнству*;

- 3) Андреа Здравковска, *Превенција и заштита од семејно насилство во македонското и споредбено право.*

12. Учешће у комисији за одбрану три завршна рада на академским специјалистичким, односно мастер студијама.

- 1) Ментор при изради 45 мастер радова;
2) Члан комисија за одбрану 9 завршних мастер радова.

ИЗБОРНИ УСЛОВИ

1. Стручно-професионални допринос	Председник или члан уређивачког одбора научних часописа или зборника радова у земљи или иностранству 1) Члан редакције часописа Архив за правне и друштвене науке 2) Члан научног одбора зборника радова <i>Social changes in the global world</i>, Правни факултет Гоце Делчев, Универзитет у Штипу, 2026. Председник или члан организационог или научног одбора на научним скуповима националног или меѓународног нивоа Члан организационог одбора меѓународне научне конференције <i>Зборник радова 37. сусрета Копаничке школе природног права Слободан Перовић "Право на слободу - изазови савременог доба"</i>, 2024; Члан организационог одбора меѓународне научне конференције <i>Зборник радова 36. сусрета Копаничке школе природног права Слободан Перовић "Меѓународни правни односи и правда"</i>, 2023; Члан организационог одбора меѓународне научне конференције <i>Зборник радова 35. сусрета Копаничке школе природног права Слободан Перовић "Судски поступак - правда и правичност"</i>, 2022. Председник или члан комисија за израду завршних радова на академским мастер или

	докторским студијама Члан три комисије за преглед и оцену докторске дисертације и две комисије за одбрану докторске дисертације. Ментор при одбрани једне докторске дисертације. Члан 54 комисије за одбрану завршних мастер радова. Руководилац или сарадник на домаћим и међународним научним пројектима Сарадник на пројектима Правног факултета Универзитета у Београду: Савремени проблеми правног система Србије, 2022, 2023. и 2024. године, Идентитетски преображај Србије; Правни капацитет Србије за европске интеграције; Erasmus + пројекат: LAWGEM.
2. Допринос академској и широј заједници	Чланство у страним или домаћим академијама наука, чланство у стручним или научним асоцијацијама у које се члан бира Члан Националног оквира квалификација – секторског већа за друштвене науке, новинарство и информисање (2019-2022); Председник или члан органа управљања, стручног органа или комисија на факултету или универзитету у земљи или иностранству 1. Руководилац Правне клинике за Породично право; 2. Председник комисије за попис и процену Правног факултета Универзитета у Београду (2020-2024); 3. Заменик председника задужбине "Миливоје Јовановић и Лука Ђеловић", Универзитета у Београду. (2016-2021). Учешће у наставним активностима ван студијских програма (перманентно образовање, курсеви у организацији професионалних удружења и институција, програми едукације наставника) или у активностима популаризације науке

	1. Обука за судије Апелационих судова у Републици Србији у организацији Правосудне академије (2021); 2. Предавач за судије и судијске помоћнике на Правосудној академији (<i>online</i>) (2022).
3. Сарадња са другим високошколским, научноистраживачким установама, односно установама културе или уметности у земљи и иностранству	Руковођење или учешће у међународним научним или стручним пројектима и студијама Учешће у пројекту <i>Law and Gender LAWGEM</i> Радно ангажовање у настави или комисијама на другим високошколским или научноистраживачким институцијама у земљи или иностранству, или звање гостујућег професора или истраживача 1. Члан Комисије за одбрану докторске дисертације Андреје Здравковске, Правни факултет Јуситнијан Први, Универзитета Св. Кирил и Методије, Скопље. Учешће у програмима размене наставника и студената

IV ПРИКАЗ РАДОВА ОД ИЗБОРА У ЗВАЊЕ ВАНРЕДНОГ ПРОФЕСОРА

1. *Пословна способност и право детета на рад*, Београд, 2025, 329 страна (монографија);

У монографији су приказани историјски, позитивноправни, упоредноправни, теоријскоправни, социолошки и психолошки аспекти пословне способности детета и права детета на рад, уз печат судске праксе поводом закључивања уговора малолетника. Монографија *Пословна способност детета и право детета на рад* са теоријског и практичног аспекта осветљава једну област која у савремено доба има значајан утицај на више друштвених група (актера) – на децу, као једну од најрањивијих чланова нашег друштва; на родитеље који се појављују као законски заступници детета приликом закључивања правних послова, особе које у пракси остварују свеприсутан принцип најбољег интереса детета, али и као некога ко може имати користи од рада детета; на све особе које ступају у уговорне односе са децом; на државу која са јавноправне стране регулише услове за ступање у процес рада, тј. на тржиште рада; на послодавце који закључују уговоре о раду са децом.

Пословна способност детета и право детета на рад су две велике области које су обрађене у овој студији, имајући у виду њихову међусобну повезаност и (међу)зависност. Део први *Пословна способност* састоји се од 5 поглавља (Опште о пословној способности, Млађи и старији малолетници, Упоредно право, Лишење пословне способности, Судска пракса). Део други *Право детета на рад* састоји се од осам поглавља (Историја, појам и теоријски аспекти дечијег рада, Међународни стандарди заштите права малолетних радника, Упоредно право, Право детета на образовање (и)ли право детета на рад, Право детета на рад и позитивно српско законодавство, Право детета на рад у светлу породичних односа, Право детета на рад у светлу (других) људских права, Статистика запошљавања малолетника у Републици Србији).

Услов да дете стекне право на рад јесте, управо, да претходно стекне одређени ниво свести изрелости - пословне способности – способности да заснива правне послове, да закључује правне послове. Радно ангажовање детета, тј. заснивање радног односа – закључење уговора о раду – јесте само један од правних послова које дете може да закључи. Сам назив монографије у себи садржи везу три области: породичног права, општег дела грађанског права и радног прва. Наслов се односи на дете, појам који је својствен породичном праву, за разлику од општег дела грађанског права и радног права које говори о малолетницима.

У Закључним разматрањима аутор код пословне способности наводи да је реч о једној специфичној способности детета. Ово посебно, јер се код пословне способности јављају и друге особе као „умешачи” – законски заступници детета. Без њихове улоге и помоћи дете не може остварити ову способност. Додатна аргументација да није реч о класичном праву детета, говори да се одредбе о пословној способности налазе у општем делу грађанског права и облигационом праву. Стога, стоји закључак да пословна способност не може бити класично савремено право детета. У прилог нашој аргументацији говори чињеница да постоји градијација пословне способности, као делимичне и потпуне, тј. делимична пословна способност зависи од узраста детета. Дете потпуно стиче „право” да самостално закључује све правне послове тек са пунолетством. За разлику од осталих права детета, где је оно искључиви титулар, и дете се штити тако што му се дају ова права, код пословне способности осим заштите детета постоји и намера за заштитом других особа које улазе у уговорни однос са дететом. Од

свих „права” детета предвиђених Породичним законом, пословна способност је претрпела најмање промена и можемо га сматрати једним традиционалним правом детета, тј. пре способношћу детета. Дете има највећи број права предвиђених Породичним законом без обзира на способност.

У погледу права детета на рад аутор закључује да се опасност код фокусирања на забрану дечијег рада односи на то да се претежан акценат стави на мали број деце која раде на пословима где заиста тај рад није подобан за развој детета и штетан је по дете, али су у питању мање штетни облици дечијег рада, посебно у урбаним срединама, док се пропушта велики број деце која раде на пословима који су изузетно штетни по дете, а која остају изван фокуса главних промотера забране дечијег рада. Залажемо се за укидање најгорих облика дечијег рада и нулту толеранцију на такве облике физичке, сексуалне, емотивне и друге експлоатације детета у радној сфери, док се неки „лакши” облици штетних послова по дете могу толерисати. Код односа рада и образовања детета можемо констатовати да се огледа однос између родитељског права и права детета. Како дете расте и постаје старијег узраста, то се дете мање образује и образовање има мању улогу у његовом развоју. Уједно, са старијим годинама расте значај права на рад, јер дете постаје (постало је) све више образовано, а, уједно, има све већи капацитет да се запосли и привређује. Његов потенцијал за радом постаје све већи како сазрева, док се потенцијал за образовањем све више смањује. осврћући се на позитивно српско законодавство, од прописаних обавезних услова за заснивање радног односа, заступамо следећи став: узраст од 15 година треба да остане исти; сагласност законског заступника за заснивање радног односа треба да се елиминише, јер је противан концепту самосталности детета, као и другим правима детета, а додатно, постоји и услов да се приликом заснивања радног односа цени усклађеност рада са моралом, здрављем и образовањем, као објективним критеријумима; у одсуству сагласности законског заступника потребно је да надлежни државни орган посебно цени да ли је рад противан моралу, образовању и здрављу детета.

Веза између пословне и радне способности детета огледа се у томе што дете које ради, које је засновало радни однос, може самостално и без ограничења располагати како зарадом тако и имовином и правима које проистичу из зараде. Закон разликује децу са 15 година која раде и ону која не раде, по питању пословне способности. Ово је сасвим оправдано, јер дете које са 15 година заснује радни однос сматра се да, ако је способно за самостално привређивање, исто тако, може потпуно самостално и без ограничења купити или продати непокретност или покретну ствар коју је стекло од зараде из радног односа.

2. Serbia's country-report, u *The Rights of the Child in Public Law* (ed. Erika Varadi-Csema), Budapest, 2026, стр. (у штампи, прихваћено за објављивање), (поглавље у међународној монографији), (M14);

У оквиру међународне монографије која се бави правима деце у јавном праву-јавној сфери, аутор је пружио осврт на норме српског породичног, кривичног и јавног права у области права детета. Права деце у Републици Србији су на високом нивоу, у складу са међународним стандардима заштите. Међутим, упркос задовољавајућем правном оквиру, постоји простор за побољшање, не само у пракси већ и на правном нивоу. Најважнији закони који регулишу положај деце која су у сукобу са законом у Републици Србији су: Кривични законик, Закон о кривичном поступку (ЗКП), Закон о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичној заштити малолетних лица (ЗКМ), Породично право, Закон о социјалној заштити. Центар за социјални рад као посебан орган има најширу улогу и учествује у кривичним и грађанским поступцима, било

директно, покретањем поступка, или као саветодавно тело или тело које даје мишљење суду или јавном тужилаштву. Аутор наводи да у уставноправном погледу, детету се гарантује заштита од психолошке, физичке, економске и сваке друге експлоатације или злостављања. У радном законодавству постоје норме о посебној заштити лица старијих од 15 година која имају право и желе да заснову радни однос. Закони о социјалној и здравственој заштити обезбеђују материјалну подршку деци, социјалну заштиту и поштовање највишег могућег стандарда здравствене заштите деце. Грађанско законодавство прави разлику између млађих малолетника - деце узраста од 7 до 14 година и старијих малолетника - деце узраста од 14 до 18 година. Кривично процесно и материјално законодавство у Србији прати европске стандарде у погледу заштите малолетника у сукобу са законом. Деца млађа од 14 година не могу бити кривично одговорна. Посебна кривична правила примењују се на млађе малолетнике - малолетнике између 14 и 16 година и старије малолетнике - децу између 16 и 18 година. У кривичном праву Србије, дете се појављује као заштићени субјект у два случаја: када је извршило кривично дело против лица (малолетни учинилац) и када је лице извршило кривично дело против малолетног лица (малолетна жртва). Заштита малолетног учиниоца врши се кроз законске норме и принципе: принцип процесне заштите у односу на малолетнике; принцип функционалног спајања припремног поступка и фазе суђења; принцип термиолошке привилегије малолетника; принцип хитности кривичног поступка против малолетника; принцип повећане процесне дискреције; принцип забране обавештавања јавности; принцип специјализације службених актера поступка према малолетницима. Посебна пажња и заштита се посвећује деци жртвама у кривичном поступку (забрана сведочења, забрана суочавања са учиниоцем, секундарна виктимизација, саслушање путем видео-линка). Потребно је прецизирати принцип најбољег интереса детета, посебно у кривичном праву ради боље сарадње суда и тужилаштва са центром за социјални рад и стручњацима који процењују личност малолетника који је жртва у кривичном поступку. Додатно, у светлу најновијих трагичних догађаја, поставља се питање снижавања старосне границе за кривичну одговорност малолетника са 14 на 12 година.

3. Gender Perspective and Domestic Violence, одељак *Gender Competent Family Law u Gender-Competent Legal Education*, (ed. Dragica Vujadinović, Mareike Frohlich, Thomas Giegerich, Springer, Haidelberg, 2023, стр. 573-577, (коауторски рад: Ивана Бапаћ) (M14);

У овој међународној монографији разматра се конструкција породице и породичног права као централних принципа пројеката родне равноправности у праву и друштву. Почиње прегледом еволуције породичне институције од традиционалне нуклеарне до модела који нису конституисани ни хетеронормативношћу ни брачним уговором. Штавише, монографија разрађује развој родне равноправности у породичном праву и брачном уговору у различитим друштвеним окружењима кроз интерсекционалну анализу права и обавеза партнера, родитеља и деце. У овире поглавља које су аутори обрађивали, питање насиља у породици је заиста препознато као проблем који погађа основна људска права жена и деце широм света. Аутори закључују да постојећи систем међународних људских права не успева да „адекватно“ одрази и одговори на искуства и потребе жена. Стога је потребно прво решити и прилагодити постојеће схватање патријархалне поделе полних улога и уместо тога не само промовисати већ и постићи материјалну родну равноправност у свакој области савременог породичног живота. Друго, и међународни и национални системи треба да прођу кроз систематску промену која ће се више фокусирати на превенцију насиља у породици и на подизање свести о

штетним последицама насиља у породици. Штавише, требало би предузети мере како би се створило поузданије окружење за жртве, што би заузврат довело до повећања њиховог поверења у власти и њихове спремности да пријаве чин насиља у породици и да потраже заштиту. Такво понашање би довело до смањења стопе насиља у породици и отворило би пут ка уравнотеженијем друштву.

4. Облици *Sharentinga* као савременог друштвеног феномена приказивања деце-право, *Социолошки преглед*, vol. LX, no. 1/2026, стр. 1575-1602, (M23);

У раду се анализирају облици *sharentinga* и мотиви родитеља да на друштвене мреже и уопште *online* платформе постављају виртуелне садржаје о својој деци. Дељење садржаја о детету на друштвеним мрежама као и *online* без ограничења представља приступ који у потпуности признаје право и слободу родитеља да обликују видљивост детета, као и право детета на приватност. Чак ни ограниченост приступа сопственом профилу одређеном блиском кругу особа не гарантује апсолутну заштиту благостања детета. Наиме, опасност код затворених профила, у којима само “пријатељи” или блиске особе, рођаци, кумови детета имају приступ тим профилима, огледа се у томе да те особе даље могу прослеђивати, односно преузимати такве садржаје. Иницијално, појам *sharentinga* везивао се за дељење садржаја о деци из алтруистичких мотива, па затим из искључиво личних, забавних, непрофитних побуда родитеља, а даља “еволуција” овог феномена ишла је у правцу тога да родитељи деле садржаје везане за децу из пословних побуда. Дељење садржаја о деци из забавних мотива родитеља водећи је разлог зашто се деле садржаји о деци *online*. Када родитељ поставља садржај о детету на друштвене мреже и Интернет то се може чинити са или без ограничења. Несумњиво је да дељење садржаја о деци од стране родитеља без ограничења представља потенцијално угрожавање благостања детета. Дељење са ограничењем, кроз затворене профиле, има виши степен заштите права детета, иако су злоупотребе могуће и код таквих профила. Од одређеног узраста, нпр. од законског узраста од 15 година, постављање садржаја о деци на сопственом профилу, родитељ би требало да чини уз обавештавање детета и уважавање његовог мишљења, посебно уколико су садржаји такви да би могли штетно деловати на “друштвену репутацију” детета у адолесцентском добу. Код дељења без ограничења, поставља се питање да ли је потребно да наступе штетне последице по дете услед неограничене доступности слика и садржаја детета, да би дошло до примене породичноправних санкција, као што је то случај код физичког или сексуалног злостављања детета из домена лишење родитељског права. Примарна примена норми о лишењу родитељског права може бити строга санкција, те решење видимо у деловању социјалних служби. Један од блажих начина санкционисања родитеља састојао би се у примени корективног надзора над вршењем родитељског права и то тако што би се родитељу указало на пропуст у вршењу родитељског права који чини дељењем садржаја који угрожава или може угрозити благостање детета. У овој области треба применити исте оне стандарде заштите који постоје у радноправној заштити деце од прекомерног или штетног рада. У случају угрожавања благостања детета, најпре треба да делује центар за социјални рад, а уколико поступање центра нема ефекта, покретање судског поступка намеће се као оптимално решење.

5. *Sharenting* - право родитеља или злоупотреба права детета, *Социолошки преглед*, vol. LIX, no. 1/2025, стр. 346-372, (M23);

У раду се анализира савремена пракса родитеља да на друштвене мреже и уопште *online* платформе (*Internet, You tube..*) постављају виртуелне садржаје о својој

деци. У правној теорији *sharenting* се дефинише као коришћење друштвених мрежа од стране родитеља за дељење садржаја о деци путем текстуалних објава, фотографија и видео записа који садрже дететове личне податке. *Sharenting* представља овлашћење родитеља, сегмент вршења родитељског права, да у потпуности самостално одлучују о видљивости свог детета на *Интернету*, без укључивања детета у такву одлуку. Одређено ограничење родитеља у објављивању садржаја везаних за своје дете огледало би се у томе да родитељи објављују на свом профилу вести везане за дете (да је дете рођено, да је проходило, проговорило, да је пошло у вртић, школу), али без објављивања визуелног садржаја о томе (слика и видеа). На тај начин идентитет детета не би био откривен, а самим тим и потенцијално угрожен од стране трећих лица. У области *sharentinga* огледа се парадокс савременог односа између родитеља и детета, тачније односа између родитељског права и права детета. Док се у већем делу института родитељског права родитељима смањује и обим и садржина вршења родитељског права, те последично бивају стављени под надзор, контролу различитих органа (суда, социјалних служби), обратно, код *sharentinga* је родитељима остављена потпуна слобода деловања у погледу вршења родитељског права. *Sharenting* се може посматрати кроз призму емотивног угрожавања детета. Сам појам емотивног злостављања и угрожавања детета није довољно разрађен, нити у судској пракси, нити у теорији. Вршење родитељског права, некада искључиво и неутуђиво право родитеља, почиње се надзирати последњих пар деценија. Резултат тога јесте да се физичко злостављање детета од стране родитеља не поставља више као приватна ствар родитеља при вршењу родитељског права. Оно што је несумњиво прихваћено у теорији у области *sharentinga*, у одсуству правне регулативе јесте да треба заштитити најбољи интерес и благостање детета од несавесних родитеља. Став о апсолутној аутономији родитеља приликом вршења родитељског права и дељења садржаја *online* не може више бити допуштен. Правним прописима би требало забранити да родитељи без ограничења (у виду отворених профила којима може било ко приступити) објављују садржаје о својој деци до узраста од 15 година. Критеријум од 15 година узимамо стога што се већина права детета из Породичног закона везује за овај узраст. Након што дете наврши 15 година, родитељи не би требало да имају могућност да без сагласности своје деце постављају на својим профилима садржаје везане за ту децу. Са друге стране, уколико се детету одређеним (млађим) узрастом призна право да без његове сагласности родитељ не може да приказује садржаје, то би изазвало велике практичне проблеме при вршењу родитељског права. *Sharenting* је у директној супротности са тенденцијама о повећању капацитета и индивидуалности детета. Дете се овде не посматра као самосталан субјект који има право на сопствено мишљење, идентитет, и пре свега заштиту, већ обратно, у складу са некадашњим патерналистичким и патријархалним нормама, као објект родитељске власти. Могућност брзе реакције и моћ метаморфозе (породичног) права у трци и борби са дигиталним, виртуелним светом, није реалан резултат који се може очекивати и то, пре свега, јер је дигитални свет, свет информација, бројева, алгоритама, који се по својој природи мења и развија много брже у односи на правни систем. Друштвена реакција која ће ићи ка освешћивању родитеља у погледу штетности постављања дигиталних садржаја своје деце и у квалитативном и у квантитативном смислу, намеће се као јед(и)но целисходно решење овог савременог, примарно социолошког (али и породичноправног) проблема.

6. Property relations between partners in non-marital and same-sex unions, *Право теорија и пракса*, Vol. 42, број 4/2025, стр. 78-98, (коауторски рад: Горан Милојевић) (M 24);

У овом раду аутори истичу да законодавац самим дефинисањем појма ванбрачне заједнице у Породичном закону Републике Србије, указује на кључне сличности и разлике са брачном заједницом, што се нарочито огледа у погледу начина настанка и доказивања постојања исти, а које имају директну последицу по остваривање имовинских права. У предсојећем раду бавићемо се анализом имовинских односа у ванбрачним и истополним заједницама, њихов нормативни оквир, судску праксу и изазове који се јављају у овој области. Посебан акценат стављен је на питање легитимације и правне препознатљивости истополних заједница, које и поред све израженије потребе за нормативним уређењем остају изван граница породичноправног система. У раду се испитује и могућност проширења заштите ових односа кроз законодавство из области стварног и облигационог права, имајући у виду праксу Европског суда за људска права и начела забране дискриминације. Аутори закључују да имовински односи посматране две категорије заједница имају додирних тачака јер и код ванбрачне заједнице и код истополних заједница нема форме која регулише ту заједницу, већ се имовински односи регулишу тек након подношења тужбе или споразума. Према тренутним позитивноправним нормама партнери у истополним заједницама не би могли да подпадну под појам заједничке имовине из породичног законодавства. Питање правног признања имовинских односа у истополним и ванбрачним заједницама непосредно задире у домен јавног поретка, будући да законска регулатива афирмише вредносне ставове једног друштва. Изостанак нормативног уређења истополних заједница, посебно у домену имовинских права, указује на задржавање традиционалног поимања породице и брака као искључиво хетеросексуалних категорија, што имплицира да би признање истополних заједница представљало потенцијални изазов за постојећи концепт јавног морала и друштвених вредности. Ипак, такво рестриктивно тумачење јавног поретка постаје упитно у светлу све интензивнијих међународних правних стандарда и домаће уставне обавезе да се обезбеди једнакост пред законом и забрана дискриминације. Признавањем имовинских права насталих из заједнице живота истополне заједнице, било кроз засебан закон, било кроз измену постојећих закона из области облигационог и стварног права, омогућило би да се правни поредак не само прилагоди савременим друштвеним токовима, већ би и реафирмисао сопствени демократски карактер. На тај начин, нормативна афирмација имовинских права истополних партнера не би представљала нарушавање јавног поретка, већ његову еволуцију ка већем степену правне једнакости и социјалне правде.

7. Best Interests of the Migrant Children in the System of Asylum in the Republic of Serbia, *Српска политичка мисао*, број 1/2026, стр. (објављено *online*, DOI: 10.5937/spm97-62135) (M24);

У раду аутор наводи да се у свим поступцима у којима се дете појављује као странка, принцип најбољег интереса детета појављује као најопштији принцип кроз који се дете штити. Следећи закони регулишу најбоље интересе деце миграната у Републици Србији: Породични закон, Закон о странцима, Закон о азилу и привременој заштити, Закон о социјалној заштити. Један од проблема у пракси је то што се детету без пратње, од уласка на територију Србије до подношења захтева за азил, у више наврата додељују различита лица као привремени старатељи. Главни проблем у

управном поступку и остваривању најбољег интереса детета огледа се у чињеници да полицијски службеници региструју децу без пратње и раздвојену од родитеља и спроводе службене радње у поступку азила без присуства привременог старатеља. Обрада захтева за азил није приоритет и брзина доношења одлука зависи од многих фактора, укључујући и брзину поступајућег службеног лица првостепеног органа. Канцеларија за азил мора узети у обзир најбољи интерес детета у свакој фази поступка азила, посебно приликом одлучивања о захтеву детета за азил, и мора узети у обзир мишљење органа старатељства и мишљење детета, што је један од основних елемената принципа најбољег интереса детета. Сва деца, без обзира на свој правни статус или правни статус њихових родитеља, имају право на поштовање најбољег интереса детета у свим активностима и на коришћење својих права и привилегија без дискриминације. Анализом правног оквира и примене закона у пракси, примећује се да чак и када закон обезбеђује потпуни корпус права малолетника у погледу азила, у пракси постоје значајне препреке за њихово спровођење. Прво, деца која су одвојена од родитеља спадају међу најрањивије групе изложене ризику од злостављања и експлоатације. Ипак, ово се односи и на децу у пратњи родитеља чија права колективно крше званичне власти или нису гарантована одговарајућим прописима. Коначно, посебно је тешка ситуација деце без пратње која нису тражила азил и/или нису илегално ушла на територију РС. Ова деца много теже остварују своја основна права, укључујући права на образовање, здравствену заштиту, а њихова социјална инклузија је практично недостижна јер су невидљива за правни систем. Неки од проблема са којима се деца сусрећу су дуготрајни поступци, недостатак преводилаца, правна несигурност у смислу различитог тумачења тренутног безбедносног статуса појединих земаља и тумачења треће сигурне земље. У погледу измена важећег закона, треба узети у обзир добру праксу сигурне треће земље у светлу допуне закона како би се укључило обавезно присуство психолога, медицинског особља и других стручњака приликом првог сусрета са дететом мигрантом и даље у случају потребе. У неким случајевима, чак и поновни пријем у трећу сигурну земљу може бити могућ из објективних разлога и треба пажљиво размотрити да ли ће таква акција погоршати здравствено стање детета и довести га у угрожен положај. Коначно, аутор закључује у овом раду да ће дуготрајност поступка азила у вези са малолетним тражиоцима азила бити сходно томе решена.

8. Мера заштите од насиља у породици - забрана приласка жртви насиља на одређеној удаљености, *Crimen*, година број 3/2024, стр. 305-325, (M51);

У овом раду аутор се бави проблемом насиља у породици. Насиље у породици као друштвени феномен у последње две деценије у Републици Србији постаје правно регулисано. Велики број пријава за насиље у породици, које се последично јављају као судски спорови, говори да постоје извесне тешкоће са којима се судови суочавају приликом одлучивања. Веза кривичног и породичног законодавства се огледа у томе да кршење изречене мере заштите од насиља у породици у парничном поступку повлачи кривичноправну одговорност. Предмет анализе у раду су биле пресуде у којима се одређује мера заштите забрана приласка. Пружен је преглед радњи насиља које доводе до изрицања мере, као и чланови породице између којих се ова мера досуђује (супружници и бивши супружници, садашњи и бивши ванбрачни партнери, лица у емотивном односу, тазбински и крвни сродници). Најчешће се као насилници јављају мушкарци, и то садашњи или бивши супружници. У свим случајевима када се изриче мера забране приближавања на одређену удаљеност постојало је физичко насиље са чиме смо потпуно сагласни. Паралелно се у скоро свим посматраним предметима изриче и забрана даљег узнемиравања, посебно јер физичко насиље, пре или након

његовог извршења, карактерише и психичко насиље (увреде, претње). Постојање само психичког насиља може да буде основ за забрану даљег узнемиравања. Коришћење алкохола јавља се, готово неизоставно, као узрок вршења насиља. У посматраним пресудама најмања удаљеност је 2м, што је готово неделотворно услед близине у којој се насилник и жртва могу наћи, док је највећа удаљеност 300м. Пружени су критеријуми за процену суда када је дошло до кршења мере. Објективно прилажење на удаљеност мању од оне утврђене у пресуди не треба да доводи до кршења мере. Аутор се залаже за примену субјективног критеријума који говори да постоји намера кршења изречене мере заштите. Имајући у виду анализирану судску праксу, потребно је да судови осим прописивања удаљености на којој се не сме прићи жртви, пруже образложење за ту одлуку. Потребно је да суд води рачуна да ли се насиље догодило, тј. да ли насилник и жртва живе у градској или сеоској средини. У сеоској средини одређивање изнад 100 м могло би да онемогући свакодневне активности обе стране. Удаљеност не сме бити нереално велика, према нашем мишљењу све изнад 200 до 300м, нити сувише мала, од нпр. 5 до 10м. Уколико жртва и насилник живе у истом домаћинству или истој стамбеној јединици, дворишту, одређивање сувише мале удаљености неће постићи сврху мере. У случајевима где и даље насилник и жртва живе у истом породичном домаћинству, одређивање мере забране приласка на удаљеност од 5м или 10м, тешко да може постићи сврху ове мере - заустављање и превенцију даљег насиља. Закључује да највећи број посматраних пресуда говори да су особе у блиским формалним емотивним односима вршиле насиље и њима је одређена ова мера заштите. Под тим блиским формалним личним односима подразумева супружнике и бивше супружнике, ванбрачне партнере и бивше ванбрачне партнере. Крвни и тазбински сродници готово да се не јављају као особе које су санкционисане овом мером. Основни циљ ове мере јесте да се спречи даље насиље и да не долази до физичког контакта између насилника и жртве.

9. Правни ефекти признања брака и истополних заједница - примена европских стандарда, *Зборник Правног факултета у Нишу*, број 106, година LXIV, 2026, стр. 77-96, (M51);

У овом раду аутор се бави истополним заједницама. Наводи да је вековна дефиниција брака у делу који се односи на различитост полова, доведена у савремено доба под знак питања. У упоредном праву наводе се три приступа проблему признања права истополним заједницама: систем признања одређених права на основу регистроване заједнице, систем непризнавања никаквих права, систем закључења брака. Традиционално, повреда права ових особа, према пракси ЕСЉП, тумачена је као повреда права на приватни живот. Међутим, овакав приступ важио је до 2010. године, када ЕСЉП у случају Шалк и Копф против Аустрије, пресуђује да се однос између особа истог пола може подвести под појам породичног живота. Овом пресудом у потпуности је још једном дат смисао ставу да је ЕКЉП жив инструмент који се развија у зависности од друштвених околности и конкретних услова савременог (породичног) живота. На основу анализираних пракси ЕСЉП произлази следеће: суд тражи да особе истог пола буду у стабилној трајној заједници да би утврдио постојање породичног живота међу њима; стабилност и трајност хомосексуалне заједнице манифестује заједнички живот; да би постојао породични живот, није довољно да ове особе буду у краткотрајној, пролазној и нестабилној вези, већ је потребна стабилна заједница, што се може показати кроз заједничко место пребивалишта, дељење трошкова становања, заједничко привређивање, стицање имовине у заједници. За разлику од претходне праксе до 2010. године, када је ЕСЉП одбијао да призна однос између особа истог

пола, као однос који се може сматрати породичним животом, у новијим пресудама суд, по правилу, сматра овај однос породичним животом, те непостојање правне регулације и правне заштите ових односа карактерише као повреду права на поштовање породичног живота. На основу анализираних праксе ЕСЉП можемо извући одређене закључке. Суд тражи да особе истог пола буду у стабилној трајној заједници да би утврдио постојање породичног живота међу њима. Да би постојао породични живот није довољно да особе хомосексуалне оријентације буду у краткотрајној и пролазној вези, већ је потребна стабилна заједница, што се може манифестовати кроз заједничко место пребивалишта, дељење трошкова становања, заједничко привређивање, стицање имовине у заједници. За разлику од претходне праксе ЕСЉП, који је до 2010. године и пресуде *Шалк и Конф против Аустрије*, одбијао да призна однос између особа истог пола као однос који се може сматрати породичним животом, у новијим пресудама ЕСЉП, по правилу, сматра овај однос као породични живот, те непостојање правне регулације и правне заштите ових односа карактерише као повреду права на поштовање породичног живота. И поред тога што се утврђује породични живот, држава нема обавезу да предвиди закључење брака овим особама, али, према преовлађујућој пракси ЕСЉП, има обавезу да на неки начин, тј. кроз одређену форму призна овакве заједнице. ЕСЉП домаћим државама не намеће начин на који ће то учинити и у том погледу оставља широко поље слободне процене, али посредно уводи стандард обавезе правног признања истополних заједница. Пролазни престанак заједничког живота или одлазак у иностранство из професионалних разлога нису чињенице које говоре у прилог непостојања стабилности заједнице. ЕСЉП у новијим пресудама знатно проширује појам брака и породичног живота изван традиционалних граница и одбацује приступ дискриминације особа само на основу њихове сексуалне оријентације. Закључује се да од пресуде *Шалк и Конф против Аустрије* однос између хомосексуалних особа које живе заједно неспорно представља породични живот.

10. Споразум о деоби заједничке имовине и уговор о подели заједничке имовине - заштита поверилаца и(ли) слобода располагања супружника, *Право и привреда*, година LXI, број 2/2023, стр. 382-404, (коауторски рад: Јелена Пламенац), (М 51);

Аутори у овом раду истичу да у имовинскоправном делу, развод брака може имати последице не само на супружнике, децу и чланове шире породице, већ и на нека трећа лица – повериоце супружника. За повериоца није исто да ли ће један супружник добити сву непокретну имовину, а други супружник који је дужник у неком односу са повериоцем, неће добити ништа, чиме ће поверилац бити онемогућен да се наплати из имовине супружника дужника. Повериоци би могли тражити побијање споразума о деоби заједничке имовине услед тога што је намера супружника да се на тај начин изиграју повериоци. Признање активне легитимације повериоцима може се учинити код паулијанске тужбе, где се захтева да поверилац има само доспело потраживање, а није потребно да то потраживање буде утврђено правноснажном и извршном пресудом. Други пут побијања штетних споразума супружника од стране повериоца огледа се у утврђивању њихове ништавости. На повериоцима који траже побијање споразума о деоби заједничке имовине, односно уговора о подели, биће терет доказивања да докажу да је недопуштена побуда битно утицала на одлуку једног супружника или ванбрачног партнера да закључи такав споразум и, ако је то други уговарач (супружник или ванбрачни партнер) знао или морао знати, споразум ће бити без дејства. Потпуна аутономија воље и слобода уговарања супружника у потпуности је у породичним односима примењена (једино) у имовинскоправном делу њихових међусобних односа. Тако, примену овог начела имамо у делу брачног уговора, споразума о деоби

зајендичке имовине и уговора о деоби заједничке имовине. Док у погледу личних односа, вршења родитељског права, утврђивања порекла у односу на дете, постоје бројна и значајна ограничења супружника, у имовинском делу њихових односа они су потпуно препуштени сопственој регулацији. Супружници могу фиктивним закључивањем споразума о деоби заједничке имовине изиграти повериоце јер поверилац неће имати могућност да се из посебне имовине супружника-дужника наплати. Из угла поверилаца, споразум о деоби заједничке имовине готово да није могуће нападати. Повериоци имају једну могућност а то је да своја потраживања упишу у јавне регистре, на основу чега супружник из уговора о подели заједничке имовине неће моћи да се позива да није знао да је одређена имовина предмет потраживања од стране повериоца другог супружника. Породични закон не пружа никакву могућност посебне заштите поверилаца приликом деобе заједничке имовине. И приликом судске деобе, када поверилац покреће поступак, потребно је да докаже правни интерес, и да се упусти у терет доказивања већег удела супружника дужника, што ће, по правилу, бити тешко доказати јер су у питању чињенице које знају само супружници, а који желе да утврде мањи удео супружника дужника. Закон о облигационим односима даје могућност да се паулијанском тужбом побијају правне радње дужника које су имале за циљ оштећење поверилаца уопште, па самим тим и повериоца једног од супружника. У претежном броју случајева, предмет располагања заједничком имовином супружника су непокретности, али имајући у виду савремене финансијске токове, акције, обвезнице и права интелектуалне својине могу се јавити као делови заједничке имовине супружника који могу бити предмет њихове поделе. Иако код нас судска пракса у овој области не постоји, аутори не искључују могућност вођења ових спорова посебно јер се у упоредном праву воде овакви спорови.

11. Правна регулација приказивања деце на интернету и друштвеним мрежама од стране родитеља - теоријски и практични аспект, *Политичка ревија*, Година XXV, Vol. 85, број 3/2025, стр. 45-61, (M 51);

У овом раду анализира се општа и практична страна приказивања деце у медијима. Породица као друштвена категорија постаје све више подложна утицају друштвених мрежа, не само као целина, већ и посредством појединих чланова - пре свега родитеља и деце. Одредбе о заштити детета од постављања садржаја на друштвеним мрежама садржане су у Закону о јавном информисању и медијима и Породичном закону. Поред законске регулативе која је оскудна, ни домаћа судска пракса у овој области није садржајна. Предмет анализе била је пресуда Апелационог суда у Крагујевцу о којој се изјашњавао и Врховни касациони суд. Објављивање фотографија деце на интернету путем сервиса за друштвене мреже може да представља опасну активност које савесни родитељ треба да буде свестан. Имајући у виду то да малолетно дете, посебно до одређеног узраста (нпр. до 12 година), не може бити свесно свог дигиталног идентитета, родитељи јесу "чувари" тог идентитета, који се манифестује и кроз објављивање слика и материјала на друштвеним мрежама. Норме међународног права у овој области, посебно на нивоу ЕУ, имају виши ниво заштите у односу на норме домаћег права. У Србији нема конкретних норми које се односе на заштиту деце од објављивања садржаја о њима на друштвеним мрежама од стране родитеља. Породични закон има норме о заштити права детета и вршењу родитељског права општег карактера. ЗЈИМ има, такође, одредбе општег карактера које могу пружити заштиту деци, али у највећој мери, ако до објављивања садржаја долази од стране других особа, не и од родитеља. Имајући у виду то да малолетно дете, посебно до одређеног узраста (нпр. до 12 година), не може бити свесно свог дигиталног идентитета, родитељи јесу

"чувари" тог идентитета, који се манифестује и кроз објављивање слика и материјала на друштвеним мрежама. Иако правни систем треба да препозна, регулише и на крају реагује на кршење права детета у дигиталној сфери, домет истог је услед константног развоја нових технологија и нових друштвених мрежа прилично ограничен. Критеријум за суд треба да буде да ли садржина објављених фотографија може или не може да нашкоди интелектуалном, емотивном или социјалном развоју детета. Превентивни приступ налаже да, услед покренутог поступка, суд забраном објављивања материјала и фотографија родитељима, онемогући да добробит детета буде угрожена. Такође, аутор предлаже да центар за социјални рад у случају постојања сукоба родитеља, буде први државни орган који ће пре вођења судског поступка, упозорити родитеље да постоји угрожавање права и благостања детета у дигиталној сфери. На самом крају се подвлачи ограничено деловање само правног поретка, наспрам друштвене (као и правно-политичке) регулације. Наиме, у оваквом прогресу дигиталних садржаја и њиховом коришћењу од стране родитеља, деца ће у великом броју случајева бити онемогућена да имају делотворну (правну) заштиту од такве штетне праксе родитеља, те се друштвена (само)регулација намеће као трајно решење.

12. Закон о изменама и допунама закона о матичним књигама - примена у пракси, *Перспективе имплементације европских стандарда у правни систем Србије* (ур. Стеван Лилић), књига 11, Београд, 2021, стр. 180-198, (M44);

Аутор се у овом раду бави изменама позитивног законодавства. Измене и допуне Закона о матичним књигама које су донете 2018. године садржале су крупне промене дотадашњих решења Закона о матичним књигама из 2009. године, те су захтевале доношење посебног закона – Закона о изменама и допунама закона о матичним књигама који је у примени од 1. јануара 2019. године. Рад се односи на анализу најважнијих измена Закона о матичним књигама: Регистар матичних књига, промена пола, национална припадност детета, национална припадност пунолетних особа, грешке при упису, упис чињенице рођења, упис чињенице смрти, смањење матичних подручја. Грађу за анализу чине добијени подаци од стране јединица локалне самоуправе у Републици Србији о примени наведених одредби у пракси. Циљ нових законских одредби јесте повећање ефикасности рада државне управе, како у поступању са грађанима, тако и у међусобном поступању и сарадњи између самих државних органа. Већина одредби садржаних у изменама и допунама примењује се у од стране државних органа. Регистар матичних књига као службена евиденција доприноси обједињеној евиденцији и ефикаснијем коришћењу података од стране грађана и између државних органа у различитим поступцима. Након измена и допуна у области промене пола није било обраћања грађана услед повреде права особа које су промениле пол а нису могле добити правно признање промене. Одређивање националне припадности детета, као и упис података о сопственој националној припадности спроводи се, готово, без изузетка. Електронско достављање података о чињеници рођења се у потпуности примењује, док се електронска достава чињенице да је лице преминуло, од стране здравствене установе још увек не примењује у потпуности, те ову чињеницу доказују заинтересоване стране личним достављањем или достављањем путем поште. Смањење матичних подручја се применило али не у потпуности, уз изузетак мањих локалних самоуправа у којима није, нити могуће, нити целисходно, смањење. Сарадња између матичара и Министарства унутрашњих послова у погледу додељивања или ажурирања јединственог матичног броја грађана спроводи се у потпуности. Право на увид у матичне књиге се у потпуности примењује у пракси - није

било захтева грађана за увид који су одбијени. Већина дипломатско-конзуларних представништава чињенице у вези држављана Републике Србије настале ван њене територије, прослеђују електронским путем и путем поште надлежним матичарима у Републици Србији.

13. Анонимни порођај и "беби кутије" - право детета да сазна порекло и(ли) право детета на живот, *Перспективе имплементације европских стандарда у правни систем Србије* (ур. Стеван Лилић), књига 12, Београд, 2022, стр. 157-173, (M44);

У овом раду аутор наводи да право на утврђивање идентитета представља једно од основних права сваке људске индивидуе. Вековна претпоставка да је мајка увек позната и да је мајка увек она жена која је родила дете – *Mater semper certa est*, у савремено доба ставља се све више под знак питања. Анонимни порођај подразумева животну ситуацију када се трудна жена порађа у здравственој установи и том приликом не даје податке о свом идентитету, а након тога дете остаје у породилишту и се даје социјалној служби која га смешта у хранитељску или усвојитељску породицу. Пракса „беби кутија“ подразумева „ублажени“ систем анонимног порођаја, стога што жена оставља извесне податке о себи, детету или широј породици детета, порађа се под лажним именом, а дете има законско право да сазна неке податке о свом пореклу када одрасте. Поред Француске, као пионирске државе, која је иницирала увођење анонимног порођаја, овај институт је предвиђен и у Луксембургу и Аустрији. Пракса слична анонимном порођају, постоји у следећим државама: Белгији, Чешкој, Немачкој, Данској, Италији, Мађарској, Литванији, Летонији, Пољској, Португалу, Русији, Словачкој и Швајцарској у виду "беби-кутија". Анонимни порођај противан је члану 7. Конвенције о правима детета и праву детета да сазна своје порекло. Супротно, Европски суд за људска права је у својој пракси признао право жене на анонимни порођај (*Одиевр против Француске, Кеарнс против Француске, Годелли против Италије*). Код анонимног порођаја чињеница рођења детета није довољна да обезбеди успостављање правне везе између мајке и детета. Одбијање признања детета и вршења родитељског права делегитимише мајку да у каснијој фази живота детета тражи заштиту свог права на поштовање породичног живота. Прави се разлика између анонимног порођаја који познаје мањи број држава и система „беби кутија“ или „беби поклопаца“. Аутор не налази оправданим решење класичног система анонимног порођаја, према коме, дете никада, чак ни у некој каснијој фази живота, као одрасла особа, неће моћи да добије податке о свом пореклу. Као целисходно, узима решење немачког и аустријског права, према коме се жена порађа без остављања података о свом идентитету, али уз обавезу да пружи извесне податке о себи, детету и оцу детета.

14. Европски стандарди поштовања породичног живота особа у притвору и особа на издржавању казне затвора, *Перспективе имплементације европских стандарда у правни систем Србије* (ур. Стеван Лилић), књига 13, Београд, 2023, стр. 121-139, (M44);

Аутор у ово раду повезује породично и кривично право. Један од начина прекида, умањења или престанка породичног живота између чланова породице представља и одлазак једног члана породице, супружника, ванбрачног партнера, родитеља, на издржавање затворске казне. Право на поштовање породичног живота притвореника обухвата неколико различитих области: место издржавања казне затвора, привремено пуштање из затвора у случају ванредних околности, премештање притвореника на издржавање казне затвора у место које је удаљено од места његовог и

пребивалишта његове породице, издржавање казне затвора изван државе његовог пребивалишта, одбијање одржавања контакта са члановима породице, ограничење одвијања контакта са члановима породице. Највеће, директно ограничење се огледа у томе да се онемогућава одржавање породичног живота притвореника са својом породицом. Индиректно ограничење се односи на то када се просторно, географски, онемогућава одржавање личних односа са члановима своје породице - транспортом у удаљено место издржавања казне. Однос који спада под појам породичног живота, према пракси ЕСЉП, подразумева постојање личних односа са следећим категоријама - родитељима притвореника, децом притвореника, супружницима и ванбрачним партнерима. Посебна пажња поклања се одржавању породичних односа затвореника и њихових породица у циљу социјалне рехабилитације након изласка из затвора. Неспоран је стандард, и ту ЕСЉП има чврст став, да се затвореницима и особама у притвору не даје право да бирају место где ће бити притворени или служити казну затвора. Суд разликује случајеве где постоје унапред прописана, одређена и јасна правила о премештају затвореника, када се не утврђује повреда права на поштовање породичног живота. Потребно је да домаће власти размотре захтев затвореника за премештај. Такође, тражи се постојање жалбеног поступка и поступка у коме ће суд моћи да изврши процену одлука донетих од стране извршних власти. Аутор истиче потребу да домаће власти омогуће несметано одвијање личних посета затворенику или слања писама и обављања телефонских разговора. ЕСЉП процењује да ли премештај онемогућава у потпуности одвијање посета затворенику. Потребно је доказати да услед премештаја нема могућности даљег одвијања породичног живота.

15. Право на поштовање породичног живота миграната у светлу права на спајање породице кроз праксу Европског суда за људска права, *Зборник радова поводом седамдесет година од усвајања Конвенције о статусу избеглица, "Седам деценија правне заштите избеглица"*, Београд, 2021, стр. 149-170, (M44);

У раду аутор анализира право на поштовање породичног живота избеглица-миграната као чланова породице пред Европским судом за људска права. Мигранти досељавањем у домаћу државу доносе своје породичне културне обрасце, неретко различите од доминантних домаћих породичних форми. У случајевима спајања породице, али и депортације, у великој мери долази, поред угрожавања права на поштовање породичног живота, и до угрожавања најбољег интереса детета. Сукоб приватног (очување породичног јединства) и јавног интереса (имиграционих правила), у наведеном односу неретко се решава у корист јавног интереса. У случајевима везаним за миграцију чланова породице, Европски суд за људска права (у даљем тексту ЕСЉП) кроз праксу члана 8 не прихвата могућност да чланови породице бирају најпогоднију средину (државу) у којој ће развијати свој породични живот. При процени да ли ће се утврдити повреда права на поштовање породичног живота, ЕСЉП цени више фактора: околности под којима су родитељи мигрирали - који су разлози за миграцију. За разлику од економских разлога, кад је питању тражење азила, ЕСЉП показује виши степен уважавања права на спајање породице; могућност да се родитељ врати у државу порекла и тамо развија породични живот са дететом; постојање сродника који се у држави порекла могу бринути о детету; узраст детета и зависност детета од родитеља. Норме заштите јавног поретка и имиграционих правила показују се као знатно јаче у односу на принцип најбољег интереса детета, затим права детета да одржава личне односе са родитељима, као и права родитеља да развијају породични живот са својом децом. При процени да ли ће се утврдити повреда права на поштовање породичног живота, ЕСЉП цени више фактора (околности под којима су родитељи мигрирали -

који су разлози за миграцију. Битно је да у случајевима тражења азила родитељ захтева од самог почетка свог боравака на територији државе у коју се доселио, спајање са својим дететом. Протек времена доводи до тога да ЕСЈП сматра да намера родитеља за спајањем породице није озбиљна и чврста; могућност да се родитељ врати у државу порекла и тамо развија породични живот са дететом; постојање сродника који се у држави порекла могу бринути о детету, у шта се чак убраја и могућност да се старија браћа и сесте старају о млађим браћама и сестрама; узраст детета и зависност детета од родитеља. По правилу, ЕСЈП не дозвољава спајање пунолетне деце и родитеља што и потврђује правило да се право на поштовање породичног живота односи само док траје родитељско право - до пунолетства детета. Закључује да се ЕСЈП приликом разматрања случајева у којима се подносилац жали на повреду права на поштовање породичног живота веома ретко позива на права детета и најбољи интерес детета. Стога је потребно да ЕСЈП у својој будућој пракси више узима у обзир најбољи интерес детета. ЕСЈП тражи да постоје чврсте везе члана породице са домаћом државом и да не постоји могућност да се у држави порекла одвија породични живот - постојање културних и језичких веза са том државом. Ипак, случај *М.А. против Данске* говори о значају који савремене миграције имају на само тумачење ЕКЈП, јер је поступак одлучивања о овом случају у току пред Великим већем, што сведочи о томе колико је ово питање битно за члан 8 и тумачење Европске конвенције. Аутор закључује на крају рада да ће одлука у овом случају имати значајне последице на права миграната у домаћој држави.

16. Психички и физички недостаци родитеља као разлози за немогућност вршења родитељског права - европски стандарди, *Зборник радова са 10. међународне научне конференције "Охридска школа права 2024" - Изазови права у 21. веку, Скопље, 2024, стр. 271-283, (М33);*

Предмет анализе у овом раду је била пракса Европског суда за људска права у погледу тих објективних околности на страни родитеља. Лишење родитељског права услед физичког недостатка родитеља, без постојања опасности по интересе деце или угрожавања од стране родитеља, доводи до повреде права на поштовање породичног живота. ЕСЈП примењује критеријум хитности и непредвидивости те мере, када цени да ли је мера могла бити предвидива. Не сматра се оправданом ако мера није хитна, неопходна и непредвидива, односно таква да захтева хитно одузимање детета од мајке на порођају. Мере надзора над вршењем родитељског права треба да претходе прекидању породичног живота детета и родитеља. Упозорење родитеља је једна од често примењиваних мера. У свим случајевима одузимања детета након порођаја, постојање надзора над мајком у породицишту спречава да дође до повреде права детета, те повлачи непостојање потребе да се дете одмах по рођењу одузме од мајке. Одузимање детета у случају опасности од постојања Минхаузен синдрома не повлачи повреду права на поштовање породичног живота. Међутим, необавештавање родитеља о покретању поступка лишења родитељског права и немогућност да се они изјасне о повреди права детета повлачи повреду члана 8. ЕКЈП. Стављање детета у регистар угрожене деце услед сумње у постојање Минхаузен синдрома не повлачи повреду права на поштовање породичног живота. Државе имају обавезу да заштите дете од оваквог психичког поремећаја родитеља (мајке). За разлику од физичког недостатка који у себи не садржи нити један део намере, психички недостатак оличен у Минхаузен синдрому има објективни карактер болести - психичке болести, али радње које се предузимају услед постојања овог синдрома имају у себи вољну радњу, чиме се чини злоупотреба права детета и озбиљно угрожавање његовог развоја. Аутор сматра да

треба ценити да ли постоји могућност угрожавања добробити детета и поред надзора у породицишту. Аутор сматра да овде не може бити оправдано одузимање детета и лишење родитељског права осима ако родитељ и поред помоћи социјалних служби с намером детету ускраћује основне материјалне потврде. Закључује да у свим случајевима када не постоји угрожавање добробити детета од стране родитеља, већ је у питању недостатак родитеља који нема карактер активне или пасивне радње угрожавања детета и не доводи до угрожавања детета (сиромаштво, телесни недостатак) лишење родитељског права, посебно без претходног одређивања мере надзора над вршењем родитељског права, оправдано доводи до повреде права на поштовање породичног живота.

17. Вршење кривичних дела и депортација учиниоца - европски стандарди, Зборник радова са конференције Удружења за међународно кривично право на Палићу "Изазови међународног кривичног права и кривичног права" (ур. Милан Шкулић), Том II, Београд, 2025, стр. 345-361, (M33);

Аутор у овом раду наводи да се у области вршења кривичних дела и депортације учиниоца сусрећу се три гране права - међународно, кривично и грађанско тј. породично право. Европски суд за људска права је развио критеријуме за процену компатибилности депортације насељених миграната са чланом 8 Конвенције. У раду су анализирани европски стандарди у овој области, и то у складу са Европском конвенцијом о људским правима и праксом Европског суда за људска права. Претходна пракса ЕСЉП није гарантовала тзв. "право на повратак" учиниоцима који су депортовани услед извршења кривичног дела, док се у последњим случајевима утврђује повреда права на поштовање породичног живота ако се учиниоцу не пружи могућност да се врати у домаћу државу. ЕСЉП је развио критеријуме за процену компатибилности депортације насељених миграната са чланом 8 Конвенције. Уколико се учинилац понашао примерено након извршења дела, одсуство понављања кривичних дела, као и запослење, социјализација и школовање учиниоца уз постојање породице и деце са којом може да одржава личне односе само у домаћој држави, депортација доводи до повреде права на поштовање породичног живота. Постојање јаким социјалних, језичких и културних веза учиниоца са државом порекла и поред закључења брака и рођења, као и чврстина веза учиниоца са државом порекла и могућност да се породица, посебно дете, адаптирају на прилике у држави порекла не повлаче повреду права на поштовање породичног живота услед депортације. Најбољи интерес детета, као и постојање деце и породице учиниоца у домаћој држави, повлаче да одлука о депортацији учиниоца озбиљног кривичног дела доводи до повреде права на поштовање породичног живота. ЕСЉП сада забрањује депортације које нису праћене гаранцијом повратка. То се сматра као ново "право на повратак" миграната који су вршили кривична дела у домаћој држави. На тај начин се примат даје породичном животу у односу на безбедност домаће државе, са чиме не можемо бити сагласни, посебно у светлу чињенице да је у држави порекла могуће развијати породични живот и да нема опасности од мучења и тортуре по породицу.

18 Право детета на заштиту од штетних утицаја савремених масовних медија (интернета), Право и јавне делатности: Liber amicorum Јовица Тркуља (ур. Слободан Вукадиновић), Београд, 2024, стр. 491-514, (M45);

У овом раду се анализира заштита података о личности детета и право детета на заштиту од штетних утицаја масовних, савремених, медија. Интернет, пре свега, али и

други савремени медији у највећој мери обликују свест деце и имају примарну улогу у васпитању деце, неретко чак и значајнију улогу од породице. Неспорно је да дете има право да добија информације да би могло да формира мишљење. Поред законске регулативе на националном и међународном плану, независна тела и органи имају значајну улогу у заштити детета јер се њихово деловање може односити на конкретне повреде права детета које се јављају на свакодневном нивоу. Пристанак детета за коришћење савремених масовних медија и Интернета треба бити слободно дат, конкретан, информисан и недвосмислен, у виду изричите изјаве или афирмативне радње. Имајући у виду потребу поштовања аутономије воље савременог детета, залажемо се за промовисање родитељске контроле која поштује приватност и најбољи интерес детета. Неки од примера су: филтрирање или рестрикција неприкладних садржаја директно са уређаја или од стране апликације, рестрикција у подешавањима приватности која онемогућава апликацији приступ контактима, фотографијама и другим личним подацима, приступ родитеља историји прегледања садржаја детета. Што је већи утицај одређеног медија, посебно електронског, то је већи степен угрожености приватне сфере појединца, а самим тим и угрожености добробити детета. И на међународном и на нивоу ЕУ проблем је препознат и донета су многа документа којима се настоје заштитити права деце у дигиталној сфери. И наш законодавац иде у том правцу. Поред осталих, постоји и једна могућност која наизглед може бити противна савременом концепту права детета и константном ширењу овог концепта, али дугорочно посматрано, она је у складу са принципом остваривања благостања детета – најбољег интереса детета – деци до 12. године не треба омогућити да поседују слободан приступ Интернету на мобилном телефону. Проблем код Интернета и других сличних савремених медија и друштвених мрежа је у томе што се брзином преношења садржаја на истом, може тренутно постићи негативан ефекат по добробит детета (објављивање лика детета, података о детету у сензационалистичке сврхе), док се чак и доношењем пресуде или другог административног, односно судског акта, позитивни ефекти отклањања повреде чине готово минималним. Аутор наводи у завршном делу да је потребно превентивно деловање државних органа и родитеља, а не реактивно.

19. Насиље у породици и жене са инвалидитетом, Зборник радова "Укритена дискриминација жена и девојчица са инвалидитетом и инструменти за њихово оснаживање" (ур. Љубинка Ковачевић, Драгица Вујадиновић, Марко Евола), Београд, 2022, стр. 257-284, (М45);

Аутор се у овом раду бави насиљем над женама са инвалидитетом. Кад је реч о насиљу над женама, жене са инвалидитетом налазе се у још тежем положају од жена без инвалидитета, пре свега, услед зависности од чланова породице или особа од којих добијају непосредну свакодневну помоћ. Ако је у питању телесни инвалидитет, или озбиљнији облици менталног инвалидитета, немогућност самосталног кретања, као и немогућност потпуног расуђивања, повлаче да је самосталан живот жене са инвалидитетом готово немогућ, те је зависност од чланова породице који врше насиље препрека прекидању циклуса насиља. За разлику од уобичајених радњи насиља, радње насиља над женама са инвалидитетом обухватају и суптилне облике насиља који се могу јавити приликом вршења обавезних радњи помагања женама са инвалидитетом, као што су: купање, шетање, исхрана, давање лекова. Посматрајући норме кривичног и грађанског права, делотворнија заштита омогућена је Породичним законом. Подзаконски акти у Републици Србији дају прилично исцрпну листу могућих радњи насиља према женама са инвалидитетом. Радње насиља у породици обухватају широк спектар радњи. Инвалидитет повлачи знатно шири круг могућих радњи насиља у

односу на жене без инвалидитета. Исељење насилника из стана или забрана приласка на одређену удаљеност, односно, забрана даљег узнемиравања, показују се као неопходне мере, али у случају жена са инвалидитетом јавља се додатни проблем ако је особа која врши насиље иста особа која и пружа негу и помоћ жени са инвалидитетом. Тада је потребно, осим удаљавања особе која је вршила насиље, пронаћи особу која ће пружати помоћ жени са инвалидитетом. У томе се састоји основна разлика у односу на то када се насиље врши према женама без инвалидитета. Потребна је, поред правне, и социјална подршка за жене са инвалидитетом, јер самосталан живот није могућ. Степен зависности од члана породице који је уједно и насилник, значајно је већи код жена са инвалидитетом, што је чињеница која захтева додатни план подршке након завршетка поступка од насиља у породици. Само одвајање насилника од жене са инвалидитетом и прекидање циклуса насиља није довољно да се обезбеди потребна заштита и подршка. Када су у питању озбиљни случајеви физичког насиља, те се захтева измештање жене са инвалидитетом из породичног дома, редован пут смештаја жене у сигурну кућу јавља се као могуће решење. Аутор закључује да код жена са инвалидитетом настаје проблем јер је смештај у сигурну кућу или отежан, ако постоје само неки од физичких услова потребних за свакодневно функционисање жена са инвалидитетом (прилагођена купатила и животни простор), или је у потпуности онемогућен, као што је недостатак тумача у случају глувонемих особа

20. Делимично лишење родитељског права у судској пракси у Републици Србији, Зборник радова 35. сусрета Копаоничке школе природног права Слободан Перовић "Судски поступак - правда и правичност", Том I, Београд 2022, стр. 565-589, (M 61);

Аутор у овом раду примарно анализира судске одлуке у области лишења родитељског права. Претпоставка је да ће сваки родитељ вршити родитељско право на најбољи могући начин, бривно, пажљиво уз пружање потребне љубави и подршке свом детету. Држава, најпре, посредством социјалних служби врши контролу и корекцију родитеља који не врше родитељско право на адекватан начина, а потом, ако се тај облик контроле показе као недовољан, покреће судске поступке којима у већој или мањој мери одузима права родитељима која су им дата да их врше. За разлику од потпуног лишења родитељског права, делимично лишење родитељског права повлачи да је реч о мање штетном вршењу родитељског права - несавесном вршењу, у односу на радње које доводе до потпуног лишења. Анализиране су судске пресуде које се односе на делимично лишење ових права родитеља: промена пребивалишта детета (где постоји сагласност родитеља који се делимично лишава родитељског права са лишењем, затим објективна немогућност вршења родитељског права, одбијање давања сагласности родитеља за пут детета у иностранство без наводјења разлога, непостојање несавесности на страни родитеља који одбија да да сагласност), чување, подизање и васпитање детета, лишење свих права осим права на одржавање личних односа, битна питања која утичу на живот детета. Прихватајући чињеницу да је несавесност један широк правни стандард, неопходно је да судови у сваком случају када утврђују несавесност родитеља, али исто тако и када не утврђују несавесност, наведу, што је могуће прецизније и детаљније у чему се састоји несавесност родитеља. Постојање несавесности у вршењу дужности из садржине родитељског права, која може довести до делимичног лишења родитељског права, треба ценити спрам најбољег интереса детета. Поводом процесних захтева у парницама за делимично лишење родитељског права, захтева се, сасвим оправдано, да родитељ или родитељи који се лишавaju буду обавештени о разлозима, да им буде пружена прилика да учествују у поступку и да буду саслушани пред судом. Такође, инсистира се да ако центар за социјални рад

покреће тужбу за лишење, буде прибављено мишљење другог органа старатељства о томе.

21. Дискриминација жена у домену имовинских односа супружника, *Зборник са конференције Развој пословног права у југоисточној Европи - "Liber amicorum професор др Мирко Васиљевић"* (ур. Душан Поповић), Београд, 2021, стр. (М 61);

Аутор се у овом раду бави равноправношћу супружника у имовинској сфери. Забрана дискриминације жена потврђена је у многим међународним и домаћим правним документима. У раду се примарно посматра дискриминација жена у имовинскоправној сфери. Посебно спорна из аспекта дискриминације жена у погледу поделе имовине и вредновања неплаћеног рада, показује се одредба чл. 40 ст. 2 Породичног закона, а у вези са чл. 225 ст. 2 Породичног закона. Споразум супружника о деоби заједничке имовине уноси се у изреку судске пресуде којом се брак разводи на основу споразума о разводу брака, што значи да суд уопште не испитује споразум супружника о деоби заједничке имовине. Још један вид дискриминације жена може се састојати у томе да постоји значајна несразмера имовина, приликом закључења споразума о деоби заједничке имовине. Поред императивних законских норми, супружници могу своје имовинске односе уредити и брачним уговором, чиме се искључује законски императивни имовински режим. Прописивањем одређене садржине или типа брачних уговора, према којима, нпр. не би могло да се у потпуности искључи постојање заједничке имовине на коју и жена има право, према закону, или прописивање минималног процента удела у заједничкој имовини жене која обавља послове неге, стара се о домаћинству и деци, искључила би се могућност дискриминације жена у домену неплаћеног рада. Аутор наводи да се након доношења Закона о поступку уписа у катастар непокретности и водова из 2018. године, чл. 7 овог закона укида претпоставка из чл. 176 Породичног закона да је упис у регистар права на непокретности извршен на име оба супружника иако је уписан на име једног супружника.

22. Учесће и заштита детета у грађанском и кривичном поступку, *Зборник радова 36. сусрета Копачичке школе природног права Слободан Перовић "Међународни правни односи и правда"*, Том I, Београд 2023, стр. 571-591, (М 61);

Као основни критеријум за анализу у овом раду, аутор је узео учешће детета у судском поступку, тј. појављивање детета пред судом, те се разликује учешће детета у кривичном и грађанском поступку. Постоје извесна начела која су заједничка за учешће детета и у кривичном и у грађанском поступку, док, са друге стране, постоје и посебна начела, карактеристична само за ту, једну, врсту поступка. Терминолошки, постоје извесна мимоилажења између кривичног и грађанског права, те се особе млађе од 18 година у грађанском праву, пре свега породичном праву називају дететом, док се у кривичном праву особе млађе од 18. година називају малолетницима. Устав Републике Србије под појмом детета подразумева особу до навршене 18 године живота, што је у складу са дефиницијом садржаном у Конвенцији о правима детета. Као начела од посебног значаја за сагледавање положаја и права жртава у кривичном поступку, посебно у погледу малолетника, издвајају се: 1) искључење јавности и приватност, 2) информисање и подршка 3) обавезно заступање 4) безбедност и секундарна виктимизација 5) саслушање 6) најбољи интерес детета 7) обавезна специјализација. Са друге стране, у грађанском праву имамо: 1)искључење јавности 2) информисање и подршка 3) заступање 4) посредно добијање мишљења 5) изражавање мишљења 6)

најбољи интерес детета 7) обавезна специјализација. У кривичном поступку акценат је на заштити сведочења деце која се јављају као оштећена страна у поступку, као и забрана саслушања детета на начин који може бити штетан за дете. Насупрот томе, у грађанском праву, циљ норми код учешћа детета у поступку јесте да се утврди мишљење детета и да се мишљењу детета, у зависности од његовог узраста и зрелости, пружи претежан или одлучујући значај. Кривично законодавство има за циљ да дете у најмањој мери укључи и да га заштити од учешћа у поступку, само за поједине процесне радње кад је потребно његово саслушање, док грађанско право има за циљ супротно - да се дете укључи у што већој мери и да се чује његово мишљење. Закључује се да кривично законодавство одликује монолитност у погледу врста поступка у коме деца учествују, док породично право разликује више врста поступка у коме се дете јавља као странка (за заштиту права детета, вршење родитељског права, лишење родитељског права, насиље у породици).

23. Промене функција чланова савремене породице, *Зборник радова 37. сусрета Копачичке школе природног права Слободан Перовић "Право на слободу - изазови савременог доба"*, Том I, Београд 2024, стр. 571-591, (M 61);

Аутор у овом раду приступа искључиво са теоријског аспекта. Породично право има значајну улогу у одржавању равнотеже моћи између родитеља - жена као мајки и мушкараца као очеве, посебно посматрано у односу на благостање детета. Доминантан став у претходним временима био је да су мајке примарно одговорне за домаћинство и негу деце док је отац био задужен за обезбеђење материјалних добара и заштиту породице. Савремене тенденције о равноправности жене и мушкараца имају свој одраз у Аристотеловом схватању да није праведно да се људи који нису једнаки третирају на исти начин, као што није праведно да се различито третирају људи који се једнаки. Слика нуклеарне породице од средине прошлог века у којој мушкарац зарађује материјална добра а жена се стара о породичном дому и деци више не доминира у садашњем времену. Ипак, и поред промењене слике и акцендовања полне неутралности, подела функција на основу пола и даље постоји. Држава преко правног система креира и подржава поделу функција чланова породице засновану на полној подели рада. Као што током историјског развоја варира и не постоји једна универзална породица, тако не постоје ни непроменљиви саставни делови породице - појмови мушкараца - оца и жене - мајке.

24. *Приручник за поступање стручњака у раду са децом у грађанским судским поступцима*, (коауторски рад: Снежана Андрејевић, Љубица Милутиновић, Јелена Арсић), Правосудна академија, Београд, 2022, 163 стране. (некатегорисано)

Приручник за поступање стручњака у раду са децом у грађанским судским поступцима настао је у оквиру пројекта „Унапређење права детета у грађанским судским поступцима кроз јачање капацитета судија и стручњака за социјалну заштиту“ који заједнички реализују Правосудна академије и UNICEF. Приручник садржи три дела: Први део се односи на Право на правично суђење са посебним освртом на заштиту права на суђење у разумном року и право на образложену судску одлуку. Европски суд за људска права штити право на суђење у разумном року у склопу права на правично суђење и прописује право сваког лица у грађанском или кривичном поступку на „правичну и јавну расправу у разумном року“. Статистика нам показује да је претерано дуго трајање поступка једно од основних људских права чија се повреда најчешће утврђује у пресудама Европског суда за људска права. Судије се све више у својим

одлукама позивају на најновију праксу Европског суда за људска права, а у Приручнику смо изнели и који је најпрецизнији начин позивања на праксу Суда у Стразбуру. Други део се односи на право на поштовање приватног и породичног живота, са фокусом на права детета, заштиту од насиља у породици и спорове из породичних односа. У контексту заштите права на поштовање приватног и породичног живота за потребе овог Приручника посебно се бавимо односом према деци и заштитом права детета. Логично, следи Трећи део који даје приказ достигнутог нивоа стандарда у овој области – стандарди Уједињених нација и пракса и поступање Европског суда за људска права у примени Европске конвенције за заштиту људских права и основних слобода. На крају Приручника налазе се питања са одговорима, кроз форму унапређене евалуације.

V МИШЉЕЊЕ И ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

На основу пажљивог увида у научно-истраживачки рад и наставне и педагошке активности кандидата, Комисија констатује да проф. др Урош Новаковић испуњава све обавезне и изборне услове за избор у звање редовног професора.

Научно-истраживачки рад кандидата одликује дубина, свестраност и признати квалитет. Кандидат у радовима врши подробну анализу правних института али и практичних питања којима се бави - судском праксом и друштвеним проблемима у којима се налазе породични односи. Кандидат не остаје на површини у објављеним радовима, већ их сагледава са различитих страна и покушава да продре у њихову суштину, узроке и сврху. Последишно, његов опус прати научна критика, која садржи често и аргументоване *de lege ferenda* предлоге. Свестраност његовог научног деловања огледа се, како у избору тема, често недовољно истражених и посебно правно и друштвено актуелних, граничних и изазовних, тако и у чињеници да су закључци његових радова усмерени према теорији и пракси. У том погледу се издваја као пример тог приступа, монографска обрада *Пословне способности и права детета на рад* која у нашој правној теорији није студиозније обрађивана. Реч је о књизи која веома успешно повезује три правне области - Породично право, Општи део грађанског права и Радно право, пружајући теоријску анализу, али и анализу судске праксе, уз пружање конкретних предлога. О признатости његових радова сведоче респектабилни скупови и конференције на којима су изложени, као и часописи у којима су објављени. Посебан значај заузима и поглавље у међународној монографији *The Rights of the Child in Public Law* у коме су приказана решења домаћег права у погледу права детета у јавном праву. Број радова, али и њихова категоризација сведоче да кандидат знатно премашује минималне стандарде за избор у звање редовног професора.

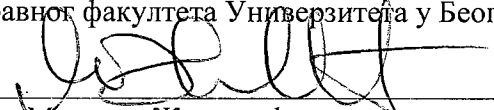
Наставни и педагошки рад кандидата у протеклом периоду, али и од доласка на Правни факултет у Београду добија константно високу оцену студената. Он предаје више предмета на свим нивоима студија, те се успешно прилагођава различитој студентској публици, од основних до докторских студија.

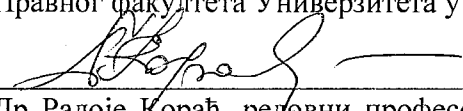
Имајући у виду целокупан досадашњи научни, наставни и педагошки рад кандидата Уроша Новаковића, сматрамо да кандидат у потпуности испуњава све услове за избор у звање редовног професора за Грађанскоправну ужу научну област - предмет Породично право. Стога, Комисија за писање извештаја има част и задовољство да предложи Изборном већу Правног факултета Универзитета у Београду да донесе одлуку о утврђивању предлога за избор др Уроша Новаковића, ванредног професора, у звање редовног професора за Грађанскоправну ужу научну област - предмет Породично право.

У Београду, 27.02.2026. године

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ

Др Небојша Јовановић, редовни професор
Правног факултета Универзитета у Београду

Др Милош Живковић, редовни професор
Правног факултета Универзитета у Београду

Др Радоје Кораћ, редовни професор Правног
факултета Универзитета Црне Горе, у пензији